

KLAIPĖDOS REGIONINIS VALSTYBĖS ARCHYVAS

Biudžetinė įstaiga, Naujoji Uosto g. 16, LT-92122 Klaipėda, tel. (8 46) 314 565, el. p. klaipeda@archyvai.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 190766042

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų
tarnybai

Kopija
Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybai

KLAIPĖDOS REGIONINIO VALSTYBĖS ARCHYVO VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE EGZISTUOJA DIDELĖ KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ, NUSTATYMAS IR VERTINIMAS

Klaipėdos regioninis valstybės archyvas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 7 punktu ir atsižvelgdamas į Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijas, patvirtintas Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 (toliau – Rekomendacijos), bei Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos“ patvirtintą ketvirtą programos tikslą – užtikrinti sąžiningą konkurenciją, skaidrų ir racionalų prekių, darbų ar paslaugų pirkimą vykdant viešuosius pirkimus, atliko vienos iš Klaipėdos regioninio valstybės archyvo veiklos sričių, kurioje gali egzistuoti korupcijos **pasireiškimo tikimybė, – viešųjų pirkimų organizavimas – vertinimą**. Vykdamas pirkimus galima korupcijos pasireiškimo tikimybė, kadangi sritis atitinka kriterijų, nurodytą Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 5 punkte – **„Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo“**.

Korupcijos tikimybės vertinimą atliko Klaipėdos regioninio valstybės archyvo direktorius Edmundas Bareiša.

Analizuotas laikotarpis – 2019 m. II pusmetis – 2020 m. I pusmetis.

Analizės tikslas – nustatyti analizuojamą veiklos sritį veikiančius išorinius, vidinius ar kitus rizikos veiksnius, galinčius sudaryti prielaidas atsirasti korupcijai, ir, jei yra poreikis, numatyti prevencines priemones analizės metu nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams valdyti ar pašalinti. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metu buvo atlikta šių sričių reglamentuojančių teisės aktų analizė, peržiūrėti vidaus dokumentai, darbo tvarka surinkta informacija apie analizuojamuoju laikotarpiu atliktus viešuosius pirkimus, atlikta veiklos srities atitikties Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatytiems kriterijams analizė, taip pat išskirti rizikingi aspektai (neskelbiami pirkimai, pirkimai iš vieno tiekėjo, viešųjų pirkimų sutarčių keitimai). Vertinant konkrečią veiklos sritį, kurioje egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, buvo naudotasi Rekomendacijų priede pateiktu pavyzdiniu įstaigos veiklos analizavimo klausimynu.

Klaipėdos regioninio valstybės archyvo viešųjų pirkimų procesas vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu, Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu, patvirtintu Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-97 „Dėl Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“, Klaipėdos regioninio valstybės archyvo viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Klaipėdos regioninio valstybės archyvo direktoriaus 2018 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. 1V-18 „Dėl viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, kitais vidiniais teisės aktais bei dokumentais, kuriais paskirti viešųjų pirkimų organizatoriai, patvirtinti viešųjų pirkimų planavimo dokumentai.

Viešųjų pirkimų organizavimo Klaipėdos regioniniame valstybės archyve vertinimo metu nustatyta, kad planuoti numatomus pirkimus ateinantiems metams Klaipėdos regioniniame valstybės archyve pradedama kiekvienų metų IV ketvirtį. Vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo ir Numatomo viešojo pirkimo vertės skaičiavimo metodika, patvirtinta Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 1S-94 „Dėl Numatomos viešojo pirkimo ir pirkimo vertės skaičiavimo metodikos patvirtinimo“, apskaičiuojamos numatomų pirkimų vertės, Klaipėdos regioninio valstybės archyvo direktoriui pateikiamas tvirtinti Numatomų atlikti supaprastintų viešųjų pirkimų planas, o planuojamų vykdyti viešųjų pirkimų suvestinė ne vėliau kaip iki kovo 15 d. skelbiama Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (toliau – CVP IS). Pirkimų planas peržiūrimas kiekvieną ketvirtį ir, prireikus, tikslinamas.

Prekių, paslaugų ir darbų supaprastintų viešųjų pirkimų būdus, jų atlikimo tvarką ir susijusias procedūras reglamentuoja Klaipėdos regioninio valstybės archyvo viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas, patvirtintas Klaipėdos regioninio valstybės archyvo direktoriaus 2018 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. 1V-18 „Dėl viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Šis vidaus teisės aktas nustato Klaipėdos regioninio valstybės archyvo viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarką, apimančią Archyvo poreikių nustatymą, pirkimų planavimą ir iniciavimą, pasirengimą pirkimams, jų vykdymą, pirkimo sutarties sudarymą ir įgyvendinimą. Šiame apraše, be kita ko, numatyta, jog pirkimus gali vykdyti Viešųjų pirkimų komisija bei pirkimų organizatoriai, o komisija sudaroma ir pirkimų organizatoriai skiriami Klaipėdos regioninio valstybės archyvo direktoriaus. Apraše taip pat numatyta, kad pirkimų organizatorius gali vykdyti supaprastintus pirkimus per Centrinę perkančiąją organizaciją arba iš jos.

Atsakingi darbuotojai vykdyti viešuosius pirkimus įstaigoje paskirti Klaipėdos regioninio valstybės archyvo direktoriaus įsakymais (2018 m. kovo 30 d. įsakymas Nr. 1V-19 „Dėl atsakingų darbuotojų už viešuosius pirkimus paskyrimo“, 2018 m. balandžio 24 d. įsakymas Nr. 1V-23 „Dėl atsakingų darbuotojų už viešuosius pirkimus paskyrimo“, 2018 m. rugpjūčio 7 d. įsakymas Nr. 1V-35 „Dėl atsakingų darbuotojų už viešuosius pirkimus paskyrimo“). Klaipėdos regioninio valstybės archyvo viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas nustato, kad pirkimų organizatoriai vykdo mažos vertės pirkimus. Taip pat, šiame apraše numatyta, jog paraišką atlikti supaprastintą viešąjį pirkimą pirkimo iniciatorius teikia įstaigos dokumentų valdymo sistemos priemonėmis, nurodydamas pirkimo objektą, kiekį ar apimtį, numatomą pirkimo vertę ir kitą svarbią informaciją. Teikiama paraiška vizuojama vyriausiojo specialisto, atsakingo už apskaitą bei darbuotojo, atsakingo už pirkimo verčių skaičiavimus, užtikrinant išankstinę prevencinę finansinę kontrolę. Klaipėdos regioninio valstybės archyvo direktoriaus sprendimas dėl pirkimo organizavimo ir atlikimo taip pat įforminamas dokumentų valdymo sistemos priemonėmis. Pirkimo rezultatai taip pat fiksuojami dokumentų valdymo sistemos priemonėmis. Toks pirkimo proceso organizavimas, kai visi pirkimo inicijavimo ir tiekėjų atrankos dokumentai registruojami įstaigos dokumentų valdymo

sistemoje ir popierine forma nesudaromi, eliminuoja tikimybę, kad vykdant viešąjį pirkimą dokumentai bus pakeisti ar tikslinami.

Klaipėdos regioninio valstybės archyvo 2017 m. balandžio 27 d. įsakyme Nr. 1V-51 „Dėl viešų ir privačių interesų derinimo“, įtvirtintas reikalavimas darbuotojams, užimantiems atitinkamas valstybės tarnautojų pareigas, deklaruoti privačius interesus. Visi Klaipėdos regioninio valstybės archyvo darbuotojai, vykdantys viešuosius pirkimus, yra pateikę privačių interesų deklaracijas.

Atlikus vertinimą ir išanalizavus įstaigos dokumentų valdymo sistemoje pateiktas visas 2019 m. II pusmečio – 2020 m. I pusmečio pirkimų paraiškas (140 paraiškų) nustatyta, kad per ataskaitinį laikotarpį pirkimų, viršijančių mažos vertės pirkimų sumas, nebuvo atlikta.

Pirkimų organizatoriai nesinaudojo CPO LT katalogo galimybėmis pirkti prekių ir paslaugų, nes pirkimo sumos neviršijo 10 000 eurų. Mažos vertės pirkimai vykdomi neskelbiamos apklausos būdu, įsigyjant papildomus darbus, prekes, paslaugas.

Visi su pirkimų organizavimu, vykdymu ir vidaus kontrole susiję dokumentai saugomi kartu su pirkimų procedūrų dokumentais Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 97 straipsnyje nustatyta tvarka ir tvarkomi pagal įstaigos dokumentacijos plane numatytas bylas.

Numatomų atlikti supaprastintų viešųjų pirkimų planai, sudarytos sutartys, jų pakeitimai, pirkimų ataskaitos skelbiami CVP IS, vadovaujantis Informacijos viešinimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašu, patvirtintu Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. 1S-91 „Dėl Informacijos viešinimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Išanalizavus Klaipėdos regioninio valstybės archyvo vidaus dokumentus, kuriuose nustatytos ir aprašytos pirkimų procedūros, galima konstatuoti, kad įstaigoje nustatyta tvarka yra pakankama ir aiškiai apibrėžta, o pirkimų procedūros užtikrina nuoseklią, logišką pirkimų proceso eigą ir kontrolę. Viešieji pirkimai organizuojami vadovaujantis patvirtinta viešųjų pirkimų proceso eigos schema – pirkimų procesas susideda iš metinio planavimo proceso, pirkimo inicijavimo ir vykdymo procesų, sutarties sudarymo, vykdymo ir kontrolės bei ataskaitų apie viešuosius pirkimus ir skelbimų apie pirkimo sutarčių sudarymą teikimo ir laimėjusių pasiūlymų ir sutarčių viešinimą. Kiekviename pirkimo etape yra nustatyti atsakingi vykdytojai, jų kompetencija bei terminai, taip pat užtikrinta privaloma kontrolė.

Atliekant pasirinktos veiklos srities korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą akcentuotina ir tai, jog keturi Klaipėdos regioninio valstybės archyvo darbuotojai, atsakingi už viešųjų pirkimų organizavimą ir vykdymą, įskaitant įstaigos vadovą, ataskaitiniu laikotarpiu tobulino kvalifikaciją tarnybinės (profesinės) etikos ir korupcijos prevencijos viešųjų pirkimų, įdarbinimo ir ES ir paramos lėšų skirstymo ir naudojimo srityje. Įstaigos interneto svetainėje www.archyvai.lt sudaryta galimybė pranešti apie galimas korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas ar kitus tapataus pobūdžio teisės pažeidimus visose Klaipėdos regioninio valstybės archyvo veiklos srityse. Analizuojamuoju laikotarpiu, kaip ir ankstesniais metais, tokių pranešimų negauta.

Vertinant Klaipėdos regioninio valstybės archyvo vieną iš veiklos sričių, kurioje gali egzistuoti korupcijos pasireiškimo tikimybė, – viešųjų pirkimų organizavimas – pagal Korupcijos prevencijos įstatyme nustatytus korupcijos tikimybės pasireiškimo nustatymo kriterijus, korupcijos rizikos veiksnių dėl teisinės bazės netobulumo arba nebuvimo, neaiškių ar neskaidrių sprendimų priėmimo, nuolatinio pobūdžio viešųjų pirkimų procedūrų nesilaikymo, netinkamos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo kontrolės ir priežiūros, nenustatyta: analizuojama veikla yra griežtai reglamentuota, teisės aktai nuolat peržiūrimi bei

atnaujinami, darbuotojų funkcijos, atsakomybė ir sprendimų priėmimo tvarka yra apibrėžti, esami trūkumai identifikuojami ir imamasi priemonių juos pašalinti, tad galima daryti išvadą, jog korupcijos pasireiškimo tikimybė analizuotoje srityje yra minimali.

Direktorius

Edmundas Bareiša